20

DISSERTATIO MEDICA
De
THORACIS EMPYEMATE,

Qvam

Indultu Gratiosissimæ Fac. Med. in Academia Lipsiensi,

SUB PRÆSIDIO

DN. AUGUSTI QVIRINI RIVINI,
Phil. & Med. Doct.

P. P.

Daniel Kinner/ Vratisl: Siles.
Autor & Resp.

Ad diem XVI. Aprilis M DC LXXXVI.

horis locoq; consvetis.

LIPSIÆ
Literis JOHANNIS GEORGI.

AUGUSTÆ VRATISL. REIPUBL.
PATRIBUS ac PROCERIBUS
Optimis Maximis
ILLUSTRI DOMINO PRÆSIDI,
& Generosis, maxime Strenuis, Nobilissimis, Consultissimis, Amplissimis,
DNN. CONSULIBUS,
ac SENATORIBUS,
SYNDICIS & SECRETARIIS,
Dominis Mœcenatibus, Patronis ac Promotoribus suis æternum devenerandis,
Dissertationem hanc qvalemcunq;
manu devotissimâ
offert
Humillimus cliens
Daniel Kinner.

J. D.

PROOEMIUM.

INter alia Morborum, Mortisq; genera non infimum merentur locum, qvæ cum ſuffocatione conjuncta ſunt; atqve id imprimis horrendum eſt, qvando viribus aut ſaltem Senſibus integris Reſpiratio adeò impeditur, ut, qvi laqveo perit fur, ſimilem torturam interdum vix experiatur. Tale qvid nonnunqvam in Anginâ, in Suffocatione hyſterica, in Catarrho Suffocativo, & omnium maxime in Empyemate Thoracis obſervamus. Neqve enim reliqvi Morbi adeo diuturni ſunt, at verò Empyema ad plures etiam menſes ſeſe extendit, & qvanqvam omni die credantur extingvi, miſerrimam tamen vitam inter continua Mortis imminentis pericula ægrè traducunt, donec optatum finem vel Medicina vel Natura fecerit. Dignum proinde judicavimus Empyema examinari publicâ Diſputatione; DEUS faxit, ut hæc noſtra intentio optima vergat in ſui Divini Nominis Gloriam Proximiqve ſalutem.

 Qvan-

§. 1.

QVanqvam vi originis, qva Empyema ex græco ἐν intus, & πύον pus componitur, omnem suppurationem denotet in genere, atqve hac ratione ab ipso Hippocrate Epidem: Sect. 3.30. & 43. adhibeatur; strictiore tamen sensu ad Collectionem Puris in cavitate qvâdam notabili applicatum est, ita ut Empyici dicantur, si pus intra Thoracem vel in visceribus infra Diaphragma contentis reperiatur, ut ex Foœsii Oeconomiâ Hipp. videre licet. Usitatissimum autem est per Empyema intelligi puris in cavum thoracis effusionem, præeunte imprimis Galeno Comment. in Aphor. Hipp. lib. 6. aph. 27. & lib. 7. aphor. 44. ut & lib. 2. Prognost. 60.

§. 2. Ut autem Empymatis, hoc sensu accepti, historia integra sit, consideremus ante omnia sedem, seu Subjectum, ut vocant, Inhæsionis, qvod ipsa est thoracis cavitas, per qvam totum illud spatium in Corpore nostro intellectum volumus, qvod superiore parte à claviculis, inferiore à diaphragmate, anticâ à sterno, postica à vertebris dorsi, lateribus à costis circumscribitur.

§. 3. Solet autem Empyema plerumq; seqvi Morbos haud ritè judicatos, tanqvam productum; Communissime à Pleuritide suppuratâ oritur, nonnunqvam à Vomicâ pulmonum ruptâ, aut in Phthisi effusâ Materiâ purulentâ. Eadem est ratio Vulnerum & Contusionum vehementiorum Thoracis, à qvibus natum Empyema legimus hinc inde in Medicorum Observationibus.

§. 4. Itaq; ut & Morbificarum Causarum & ipsius Morbi Natura penitius cognoscatur, non modò præsentia sed & antecedentia examinanda sunt probe; Nimirum conqveruntur de pondere Materiæ supra diaphragma fluctuantis, à qvâ Respiratio notabiliter impediatur, potissimum si corpore stent erecto, dolor in dorso depre-

hen-

henditur ubi Diaphragma lumbis annexum eſt; aut ſi decumbant, ſuffocatio imminet, & ubi ex uno latere in alterum incumbant, fluxum Materiæ illius purulentæ eôdem modo deprehendunt, qvalem etiam ſolent, qvi hydrope thoracis laborant

§. 5. Ut igitur ab Hydrope Thoracis dijudicetur præter hæc Signa communia deveniendum eſt ad ſpecialiora. Sicut enim Hydrops Thoracis occurrit in ſubjectis hydropicis, & vix pectus obſervetur ſero repletum niſi & venter aſcite pedesq; tumoribus œdematoſis tententur; ita in contrarium Empyema in ſubjectis Phthiſicis, vel Tabidis potiſſimum notatur. Certiores autem ſumus de Empyemate, qvando præceſſit Pleuritis, vel Vomica, aut exulceratio Pulmonum, vel Vulnus Thoracis, aut contuſio; Cumq; per Tuſſim qvæ rejiciuntur, purulenta ſint, hoc ipſo Empyema dignoſcitur ab Hydrope. Imò qvantumvis etiam in ſuppurata Pleuritide, & Phthiſi, aut ruptâ Vomica pus rejiciatur, locum tamen affectum diſtingvere ſatis norunt ægroti, qvando non è pulmonibus, aut regione ſupernâ, ſed ex profundo thoracis, majore cum conatu Materiam illam educere neceſſum habent.

§. 6. Præterea obſervavit Lazarus Riverius Prax. lib. 7. cap. 4. p. m. 306. in latere affecto ut plurimum tumorem qvendam, etiam qvâ exteriora, apparere, qvod tum imprimis locum habet, qvando Pleuritidem Empyema ſeqvitur; notavimusq; hujus rei exemplum inſigne in Virgine qvâdam, utpote qvæ circa ſcrobiculum cordis, coſtasq; ſpurias tumida erat, ita, ut & adſtantes Cardiacam metuerent. Conqverebatur autem eôdem in loco ſe interius obſervare dolores ſatis acerbos, non aliter, ac ſi ſauciata foret, & adhuc tum cultris qvaſi pungeretur ac incideretur, In lumbis interim ſenſus erat obtuſus, (wie wenn einem der Fuß einſchläfft) per aliqvot dies,

donec tandem annuente Divinâ Gratiâ reconvalescere præter omnem spem & exspectationem.

§. 7. Qvodsi enim ullus alius periculosus est morbus, Empyema certè erit, imprimis eà de causa, qvod juxta arbitrium non liceat ad partem affectam penetrare, materiamq; illam præter naturam copiosè collectam evacuare. Itaq; non rarum est ægrum vel plane suffocari, ubi nimia qvantitas puris pulmonum expansionem ad inspirandum necessariam impedit, vel sphacelum supervenire lethalem, qvando pectoris exulceratio à sordibus purulentis repurgari neqvit. Historias hac de re miserrimas, hinc indè deprehendes annotatas, vide inter alios Theophilum Bonetum in Sepulchr. lib. 2. Sect. 6. imprimis Obs. 5. & 16.

§. 8. Duro proinde nodo ut durum qvoqve cuneum adhiberent Veteres, de nullâ re magis fuere solliciti, qvàm qvo pacto aperiri thorax, pusq; collectum educi posset. Tentatum id est triplici ratione, videlicet per Ustionem, per Incisionem, & deniq; per Cauterium, qvod vocant potentiale.

§. 9. Ustione jamjam ipse usus est Hippocrates, uti apparet ex Sect. 7. aphor. 47. ad omnes suppuratos, sive in thorace, sive in regione hypogastricâ pus collegissent. Eratq; duplex profunda ac penetrans usq; ad ipsum pus, ut hac ratione via ei aperiretur; aut erat saltem superficialis & minus profunda, qvæ cutem vix transiret, crustamq; gigneret, qvâ remotâ fonticuli remanerent aliqvandiu conservandi ad sufficientem usqve Materiæ evacuationem.

§. 10. Qvandoqvidem vero hujusmodi fontanella unica non sufficeret, plures simul diversis in locis excitare placitum est, sic enim Aetius. Tetr. 2. Serm. 4. cap. 57. jubet in anhelosis primum par inurere juxta com-

missu-

missuras claviculorum, aliud par minus juxta carotides colli arterias sub mento, porrò aliud par circa mammillas inter tertiam & qvartam costam, rursumq; aliud par inter qvintam & sextam, & porro inter octavam & nonam, item unicam fontanellam circa cartilaginem ensiformem, itemq; unam circa Medium dorsi, tandemqve binas paulo inferius circa vertebras. Subjungit autem, omnes infra Collum inustas mediocriter latas esse debere, neqve valde superficiales, neqve nimis profundas; Ulcera autem diu fluida & aperta servanda esse. Ad eundem modum cauteria pectori in orbem esse inurenda Empyicis svadet seq. cap. 65.

§. 11. Horrendum certè remedii genus, & parùm abest qvin Aetium credamus potius ex carnifice qvàm aurifice factum esse Medicum. Eqvidem non parum laudis inde commeritus est, qvod cùm parentibus natus fuerit egenis, pauperibus qvoqve benefecerit, gratisq; curaverit innumeros. Attamen, si ullibi, hic locum habet qvod vulgo dicitur: Nemo gratis bonus! videtur enim ejusmodi consilium uti gratuitum ita frustraneum, ac præterea adeo crudele, ut vix ullum è miserrimis credas pauperculis, qvi ære conductus stigmata hæc sibi inuri patiatur.

§. 12. Qvi ferrum candens metuunt atqve ustionem, iis Sectio, sive Thoracis apertio per Incisionem facta, svadetur, eâdem Hippocratis Autoritate. Locum Incisionis supra Diaphragma qværunt, plerumqve inter costam septimam & octavam; Qvanqvam alii superiorem, alii adhuc inferiorem costam eligant. Confer Johann. Scultetus Armament. Chirurg. Tab. XXXVII. & Paul. Barbette Chirurg. cap. 15. p. m. 60. ubi Modum Sectionis cum omnibus hanc in rem reqvisitis fusius tradita reperies.

§. 13.

§. 13. Inventionem hujus remedii Fortunæ tribuunt; cum enim Empyicus qvidam ex desperatione castra seqveretur, ac in conflictu ab Hoste thorax ipsi perfoderetur, factum est, ut casu inventum auxilium, vulnusqve inflictum purulentæ Materiæ, qvam in Thorace collegerat, viam aperiret, & sic à morbo liberaretur miser. Vide Rondeletium in Method. curandi Morbos lib, 2. cap. 15. qvi ex Galeno historiam hanc casu curati Empyici affert. Etsi verò dubium sit inventionem sectionis ab ejusmodi casu fortuito fuisse ortam, facile tamen largimur Apertionem Thoracis hoc ipse fuisse approbatam.

§. 14. Qvicqvid verò sit, certè thoracis Paracenthesis adeò non vacat periculo, ut rectè monet Horn. in Microtechne part. 1. Sect. 2. §. 18. Præterqvam enim qvod facile pulmo simul lædatur, præsertim si qvis in superiore thoracis parte sectionem instituat; accedit vehementia Morbi, qvando vel pulmones insigniter exulcerati aut pleuræ latera sphacelo corrupta sunt; Qvantumvis enim his in casibus pus educatur è thorace, nihilominus intermoriuntur ægri, ut adeò vana sit sectionis tortura. Monent proinde omnes, ne Paracenthesis tardius instituatur, ubi vires jam postratæ, & omnia conclamata sunt. His addimus in recenti Empyemate eam minus esse necessariam, siqvidem aliqvot exempla nobis cognita sunt curatorum sine apertione thoracis Empyicorum, qvi tamen ipsi pro deploratis jamjam habebantur.

§. 15. Idem judicandum de cauterio potentiali, qvod imprimis Bontius Med. Ind. cap. 13. usitatissimum Indis commendat: refert enim satis latam escharam primum qvidem excitari caustico, tum verò vulnus qvoq; satis amplum eodem in loco infligi, ita ut illius cauterii non alia sit utilitas; qvàm ut sublatis labiis nimis citò vul-

vulnus non coalescat, Verum nec hoc metuendum est in sectione, qvandoqvidem cannula argentea vulneri immissa, citiorem consolidationem similiter impediat.

§. 16. Cuicunq; igitur libuerit urere vel secare, per nos licebit; Religio enim est si mitiora suppetant, præsidiis uti periculosioribus. Ad hæc pauci sunt inter Nostrates qvi non abhorreant ejusmodi Medendi Methodum; Itaqve vel plane detestantur operationem manualem, ac Mortem oppetunt prius, qvam anceps admittant Consilium, vel si instituta fuerit sectio, eventus autem minus prospere succedat, tunc certò certius contumeliis vulgi & opprobrio sese exponeret Medicus.

§. 17. Sepositâ igitur Chirurgiâ, ad Fontem nos convertimus Pharmaceuticum, ubi imprimis videndum, num qvæ præter naturam collecta est Materia purulenta evacuari qveat ope Medicamentorum. Triplex proinde Ratio curandi Empyicos à Nobis hîc loci commendatur, qvemadmodum eam Natura indicare, & Experientia, optima Artis nostræ Magistra, confirmare videtur; nimirum per Expectorantia, per Diuretica, ac tandem per purgantia, sed mitiora.

§. 18, Sudorifera certè qvà talia, cum serum saltem corporis iminuant, inter Evacuantia hoc in affectu proficua recenseri non possunt. Et qvanqvam occasionem nascendi Empyematis in pleuritide præripiant; atq; ipsam puri exscreationem, si ad suppurationem devenerit, qvodammodo juvent, in ipso tamen Empyemate locum amplius non inveniunt, qvandoqvidem post sudorem exhausto sero, qvod remanet magis magisq; in spissatur, interim tamen vires simul cum sudore diffluunt.

§. 19. Missis ergo Sudoriferis, videamus Expectorantia, utpote qvæ propius attingere partem affectam videntur, Qvanqvam verò & Empyema absq; omni Tussi

obſervaverimus, pluries tamen hâc ipsâ inſigniter commoventur, qvatenus Natura ipſa materiam præternaturaliter in thorace collectam ejicere tentat. Illo in caſu fruſtra tentabis cuncta, ubi vero Materia exitum qværit per tuſſim, tunc ſane Bechica omnium ſunt optima uti ſunt Scabioſa, Tuſſilago, Hyſſopus, Veronica, Marrubiũ album, Pulmonaria, Betonica, Bugula, Capilli Veneris, Violaria, Braſſica rubra &c.

§. 20. Facultatem viresq: horum Remediorum egregias vidimus in Viro Qvinqvagenario, Paſtore de Eccleſia bene merito in vicinia. Etenim cum is ipſe per plures ſeptimanas Tuſſi feroci, ac imprimis â dolore dorſi in ſiniſtro latere juxta fines coſtarum ſpuriarum, excruciatus eſſet, ac interim varia Tuſſim ſedantia, è ♀re præſertim parata ipſi fruſtra exhibita eſſent, jamq; diu lecto affigeretur, præ raucedine & ſpirandi difficultate vix verbum proferens, tandem præſcriptis Expectorantibus rejecit copioſius inter tuſſiendum materiam viſcidam & purulentam, donec tandem maſſa qvædam caſeo recenti non diſſimilis ad magnitudinem ferè ovi gallinacei ſubſecuta, finem Tuſſi & Raucedini fecerit inopinatam.

§. 21. Qvod ſi de via dubitas, per qvam è cavo Pectoris Empyicorum pus excernatur, fatendum eſt, eam æq; expeditam non eſſe, aut manifeſtam; nihilominus qvod revera Materia ejusmodi purulenta per Pulmones cum tuſſi aſcendat, certum eſt, rarius qvidem in Empyemate, freqventisſime autem in Pleuritide ſuppuratâ per Experientiam comprobatum. Itaq; inqvirendum porrò, non tàm in veritatem, qvàm in modum, juxta qvem excernatur pus empyicorum.

§. 22. Eqvidem in Pleuritide ſuppuratâ anteqvam rumpatur Apoſtema, ac ſeſe in Thoracem exoneret, non improbabile eſt redire per venæ azygos ramificationes

mate

materiam illam in Pulmones, atqve tum superveniente Tussi vehementiore excuti per asperæ Arteriæ canales; qvemadmodum Sangvis etiam congrumatus, si qvis vehementius circa dorsum fuste percutiatur, pœnâ Militibus gregariis solenni) eâdem viâ redire ac exspui solet.

§. 23. Vbi vero in Cavitate ipsa contineatur purulentum, major est difficultas, qvoniam Venæ non æq; hiant in Thoracis cavum qvàm in poros Musculorum intercostalium. Ad hæc appulsus Sangvinis arteriosi hîc qvoq; deficit, qvi tamen dubio procul collectum pus succesive deprædatur ac resolvit, postqvam sedata qvodammodo inflam̃atione, spasmoqve fibrarum unà cum dolore remittente liberior iterum circuitus conceditur sangvini.

§. 24. Parùm proinde abest, qvin statuamus pulmones in superficie perforatos instar spongiæ absorbere saniem illam, eandemq; postmodum ad Arteriam asperam ablegare ad exspuendum, accedente inprimis inter tussiendum valido Diaphragmatis motu, à qvo versus superiora cum impetu propelluntur qvæcunq; sibi molesta sentit Natura. Atq; hoc ipsum qvivis facile concedit, fieri posse, qvando ex vitio pulmonum, inflammatione puta, vel vomicâ ruptâ natum Empyema fuerit, utpote quo in casu superficies pulmonum atq; substantia quodammodo læsa ac lacerata viam monstrat redeunti puri, eandem scilicet per quam antehac erumpebat.

§. 25. Via autem hæc cum præternaturalis sit, quæritur porrò quid fiat quando Pulmonibus integris ex Pleurâ suppurata pus in thorace colligatur; Jtaq; & secundum Naturam Pulmonis Peripheriam variis poris pertusam asserimus, potissimum his argumentis commoti. Primum nobis subministrat Cl. Malpighius qvando in Epist. ad Borellium de Pulm. 1. refert, se observasse injecta in Arteriam pulmonalem, ope siphonis, aqvam

vel Mercurium vivum hinc inde per membranam inveſtientem exſudaſſe, accedente potiſſimum levi compresſione. Et qvanqvam laudatus Autor viam hanc pro Naturali non habet, nobis tamen revera Naturalis viſa eſt, cùm Experimentum hoc iterum iterumqve tentaremus.

§. 26. Nimirum minus violenta eſt, qvam ſæpius cum tædio experti ſumus inflationem Pulmonem, Etenim animus erat in pulmone inflato ac deſiccato accuratius inveſtigare ejuſdem cellulas membranaceas, nunqvam tamen negotium ſucceſſit in ſubjecto recenti, ſive pulmo integer, ſive lobus tantùm reciperetur; Qvanqvam enim elegantiſſime expanſus Pulmo, ac nusqvam ulla ejus læſio, qvam omni ſtudio ſemper evitabamus, facta fuerit, nihilominus collabi pedetentim eundem vidimus, nil juvante accuratiſſima etiam deligatione ac obſtructione vaſorum.

§. 27. Hanc verò eſſe naturalem viam ſic porrò confirmati ſumus; Nempe qvotiescunq; Canis inter Inſpirandum laqveo ſuffocatus aperiretur, toties pulmones vidimus omnem penè ambitum Thoracis explere, atqve in hac expanſione tam diu permanere, donec vel Diaphragma aut Thorax incideretur. Eccur verò Pulmo illæſus, inſtar veſicæ Urinariæ non permanet expanſus, ſed ſubſidet; Et qvâ via putas egredi aerem qvando funis aſperæ arteriæ uſum prohibet? Qvid, qvod & aer, ſi alterutrum ſaltem Pectoris latus aperiatur, in illæſo latere deprehenditur manifeſte, qvatenus ab eo Mediaſtinũ notabiliter intumeſcit verſus apertum latus, præſertim ſi Thorax qvodamodo commoveatur, indicio, Aerem non modo in pulmonibus, ſed & ipſo Thoracis Cavo hoſpitari.

§. 28. Addo his rationem Helmontii, qvam in Tract. Catarrh. Delir. 45. adducit, nempe. ſi cui perfodia-

tur

tur Thorax, ita ut vnlnus penetret in ejus Cavitatem, candelæ admotæ flamma ſemper ab egrediente inter exſpirandum flatu extingvitur, qvanqvam inter Inſpirandum occludatur vulnus, aerisq; ingreſſus omnis prohibeatur. Atqve Pulmones non raro ſalvi ſunt, qvando læſio Thoracis circa Coſtas inferiores, aut inter Exſpirandum facta fuerit; Unde ergo flatus ille erumpens è pectore, niſi per Pulmones inter Inſpirandum tranſeat.

§. 29. Plures adhuc Rationes, qvas allegato loco adducit Helmont. lubentes prætermimus; Etenim qvæ à qvantitate aeris unica vice inſpirati deſumitur, item à Ructibus ſtomachi, eundem odorem, qvem per nares attraxit, referentibus, & ſi qvæ ſunt ſimilia, vim probandi non habent. Nobis ſufficit hac vice demonſtraſſe poros in Pulmonum Subſtantia revera eſſe ſecundum Naturam pervios, deqvo hactenus inter omnes diſputatum eſt ſatis acriter.

§. 30. Sed nunc porrò demonſtrandum, etiam hanc eſſe idoneam ſatis ad excipiendum pus Empyicorum; Scilicet non æq; liqvida ſunt omnia, ſed & interdum ſic ſatis tenacia & craſſa, qvibus excipiendis impares videntur, Pulmonum pori. Qvapropter credibile eſt id, qvod ſub ſpecie craſſioris puris inter tuſſiendum rejiciatur, collectum antea fuiſſe, ac inſpiſſatum intra Pulmonem, arteriæq; aſperæ Ramificationes, exhalantibus ſucceſſive particulis ſeroſioribus, qvibus dilutum erat: Qvô pacto in Tuſſi & Aſthmate humeroſo copioſus, exſpuitur Mucus, qvi hoc magis evadit tenax ſpiſſusq; qvô diutius retineatur, ſicuti hoc ipſum Præcipue ex matutinâ Tuſſi Phthiſicis potiſſimum familiari apertè liqvet.

§.31. Libertatem interim Naturæ non denegamus, inveniendi alias aliasq; vias, ſi libitum fuerit. Adeo enim expeditæ non ſunt, qvas aliis qvoq; in caſibus qværit

qvando cum Urina, vel cum alvinis fecibus, Empyicorum pus educit; Ut taceamus eas, qvibus non rarò utitur in educendo Sangvine congrumato post casum ab alto, item si qvæ inepta deglutita fuerint, e. g. Aciculæ, Culter, Clavus ferreus, & similia. Nimirum qvæ in prima Fœtûs formatione omnia disponit & ordinat, viamq; Sangvini, bili, sero, cæterisq; humoribus tàm laudabilibus qvam excrementitiis, parat; Qvidni Eadem, si necessitas urgeat, viam inveniat excernendo puri? Nec refert utrum pori vel ductus jamjam existentes ampliandi sint, num vero alii de novo formandi.

§. 32. Per Urinarias qvidem vias educti puris, sanatiq; hoc modo Empyematis Exempla hinc inde occurrunt varia. Vide Scult. Arm. Chirurg. Obs. 46. & 51. Diemerbröck Anat. lib. 1. cap. 17. & Andr. Laurent. qvi in Hist. Anatom. lib. 9. Qv. 12. hanc de materiæ purulentæ cum Urinâ excretione qvæstionem ex professo tractat; atq; ut demonstret è corde per arterias illuviem illam deduci ad renes elegantissimam affert historiam viri cujusdam à se ipso dissecti. Hic enim cùm per integrum Mensem cum Urinæ ardore lotium redderet rubrum fœtidumq;, mortuus aperto cadavere exhibuit thoracis cavitatem simul ac sinistrum Cordis ventriculum simili humore plenum; Unde non malè argumentatur è thorace ad Cor, atq; hinc per arterias ad Renes abiisse humorem virulentum.

§. 33. Hunc Naturæ conatum, si qvando in Empyemate observemus, omnibus modis juvandus est. E Diureticis igitur seligenda potissimum, qvæ facultate balsamicâ læsionem thoracis vel pulmonum insimul curent, qvalia sunt Herba Cherefol, Petrosel, Heder. terr, Urticæ, Flores Violar. & hypericon. Radix Rubiæ tinct. cum liqviritia, baccæ juniperi, nec non terebinthina, item Lapid.

pid.

pid. Cancror. eorumq; ſuccus è vivis per contuſionem expreſſus.

§. 34. Nihil intereſt, ſive Cancri fluviat. ſolitariè, ſive affuſo uno atq; altero cochleari vini, vel aceti, vel decocti diuretici, contundantur in mortario vitreo, vel lapideo; qvi enim poſtmodum exprimitur ſuccus ad Unciã unam alteramve propinatus, variis in Empyicis egregio cum ſucceſſu præſcriptus eſt; Imprimis vires ejus vix ſatis mirari potuimus in Puella qvadam I. M. B. qvæ Anno 1679. poſt pleuritidem neglectam tanta laborabat difficultate reſpirandi, ut non niſi erecto corpore aliqvantiſper reſpirare potuerit, materia interim in thorace fluctuante, ac imprimis diaphragma circa dorſum inſigni dolore comprimente. Reſtituta autẽ eſt Deo benedicente per unicum Cancrorum ſuccum, omni die ſumtum Excell. Dn. Præſidis conſilio; unde paulò poſt, qvicqvid purulenti collegerat Thorax, cum Urinâ excretum eſt ſuccesſive, donec Reſpiratio iterum liberior redderetur, & qvæ pro deplorata habebatur, integram ſanitatem, qvâ etiamnum gaudet, adipiſceretur.

§. 35. Simile qvid Anno jam currente tentatum eſt in Virgine A. M. G. cujus ſupra §. 6. mentio facta eſt; Cumq; Eadem nunqvam aliàs tusſim paſſa eſſet, ac imprimis tum temporis ſe â tusſi qvoq; impediri aut ſuffocari ob materiam pectus occupantem conqvereretur, alvusq; inſimul per aliqvot dies pertinacisſime conſtiparetur, decoctum præſcripſit Nobiliſſ. Dn. Præſes partim Diureticum, partim Laxativum, unà cum Cancrorum ſucco, bis terve in die aſſumendum, Interea anxietas Præcordiorum per intervalla recurrebat inſignis, ac nonnunqvam lipothymia, imò & absq; hac frigus extremorum, aut horror dorſum imprimis pererrans; Et ecce poſt hujus uſum primùm furfuracei & purulenti qvid

in

in Urinâ deprehendebatur alterâ vèro diè pus paucum cum clysmate eductum est per alvum, tertià longe major copia eàdem viâ prodiit, donec tandem qvartâ carnosæ qvædam ac tendinosæ fibræ, qvales conspiciuntur in Diaphragmate, ad longitudinem digiti, unâ cum sanie spissâ (den Eyterstock) subseqveretur. His visis, abstinuit ab iis, qvæ Evacuandi per Alvum gratia præscripta erant, scilicet Radice Polydii, Foliis sennæ, ac floribus Genistæ; Continuatus autem adhuc est usus vulnerariorum per aliqvot dies. Saniculæ, Scabiosæ, Cardui benedicti, florum lil. alb., similiumqve, donec ad pristinam Sanitatem rediret favente Divino Numine.

§. 36. Neq; verò hæc res sine exemplo est; siqvidem jam olim Galenus atqve Avicenna pluresq; post eos observarunt Thoracis suppurationem per Alvum interdum expurgari. Vide inter alios Epistolam Botteri ad Gregor. Horst. Sect. XI. p. m. 460. Viam si à nobis desideras, respondemus, similem esse ei, per qvam in Ascite è cavo abdominis serum educitur post assumptum Purgans, hoc est, Natura facilius viam invenit qvam Medicus. Qvid si enim per Umbilicum erumpat Empyicorum pus! qvale qvid annotavit Nicol. Tulpius in Obs. Med. lib. 2. cap. 6. Nimirum Medicus agit qvantum potest, Natura vero ipsa Morborum Medicatrix est, DEO volente ac benedicente, cui Soli sit in æternum

Laus Honor & Gloria.

